

Bratislavský KURIÉR[®]

denné aktuality na www.bakurier.sk

Za parkovanie si priplatíme

Zatiaľ, čo ešte pred koncom minulého roka bolo možné parkovať na vyhradených plochách v okolí nemocnice na Antolskej v Petržalke prvé hodiny zdarma, toto viac pre návštevníkov neplatí.

Do redakcie Bratislavského kuriéra sme dostali viacero podnetov od zaskočených Bratislavčanov, ktorí sú pacientmi a s nástupom nového roka ich nemilo zaskočil fakt, že za parkovanie v okolí nemocnice na Antolskej, musia platiť. „Som dôchodca a na začiatku zimy som si komplikovane zlomil končatinu. Pravidelne preto musím navštevovať nemocnicu. Už to boli početné kontroly, vyšetrenia, liečba, rehabilitácie a keďže ani po mesiacoch nie som úplne fit, čakajú ma ďalšie rehabilitácie. Vzhľadom na moje ostatné diagnózy i celkovo chabý zdravotný stav, neuprednostňujem hromadnú dopravu, najmä teraz, v chrípkovom období.“ (pokračovanie na str. 5)

Bratislave ostáva len 8 % hrobových miest

(viac na str. 8)

Za bobrie ohryzanie zelene možno žiadať o náhradu škody

Už asi každý návštevník prírody v Bratislave a okolí videl stromy, ktorých pne sú ohryzené na skrz. Ide o dôslednú prácu bobrov, ktorých máme v hlavnom meste niekoľko desiatok. So zoológom zo Správy CHKO Dunajské luhy, Mgr. Jánom Kaľavským sme sa rozprávali o tom, či je bobor premnožený, na čo si pri ňom treba dávať pozor a tiež o tom, či za jeho činnosť možno žiadať odškodnenie.

Aký je súčasný stav bobra v okolí hlavného mesta?

Populácia bobra vodného v území hlavného mesta a jeho okolí je dlhodobo zastabilizovaná a priaznivá, významnejšie už nerastie. Väčšina teritórií bobrov je v prírodnom prostredí už obsadená a z povahy biológie druhu nie je ani možné, aby jedno teritórium využívalo viac bobrích rodín.

(pokračovanie na str. 12-13)

Bratislavské školy opäť na prvých priečkach

Lídrami aktuálnych rebríčkov škôl podľa dosiahnutých výsledkov žiakov sú vo svojich kategóriách – Základná škola Mudroňova v Bratislave, Obchodná akadémia na Kukučínovej ulici v Trnave a bratislavské gymnázium GAMCA na Grösslingovej.

V aktuálnom rebríčku základných škôl (ZŠ) podľa dosiahnutých výsledkov žiakov, kto-

rý zohľadňuje údaje 775 základných škôl za ostatné štyri školské roky, sa na prvej pozícii umiestnila ZŠ na Mudroňovej 83 v Bratislave. Obhájila svoje postavenie z minulého roka. Rovnaké poradie škôl ako minulý rok bolo aj na ďalších štyroch miestach. Druhé miesto patrí naďalej ZŠ T. J. Moussona 4 v Michalovciach a tretie svätajurskej ZŠ na Kollárovej ulici.

(pokračovanie na str. 5)

Kúpele meškajú vyše 4 roky

Obyvatelia Bratislavy roky nedočkavo čakajú na otvorenie kedysi vyhlásených kúpeľov Grössling. Pôvodný zámer vedenia hlavného mesta, ktoré komunikovalo termín otvorenia na rok 2022, sa opäť natiahne.

Naposledy sme sa téme venovali tesne pred koncom roka 2024, a tak nás zaujímalo, v akom štádiu je projekt aktuálne. Vyjadrenia na naše otázky nám poskytla hovorkyňa Metropolitného inštitútu Bratislavy, Eva Hapčová.

V akom stave je v súčasnosti obnova historickej budovy, a teda aj samotných kúpeľov Grössling?

Projekt sa aktuálne nachádza vo fáze verejného obstarávania na generálneho dodávateľa stavby.

Je aj naďalej reálne, že priestory kúpeľov budú finálne dokončené a prístupné verejnosti v priebehu tohto roka 2026?

Harmonogram realizačných prác a presný termín dokončenia bude možné upresniť až po ukončení verejného obstarávania na generálneho dodávateľa a odovzdaní staviska.

(pokračovanie na str. 3)

Január 2026 bol v Bratislave piaty najchladnejší v 21. storočí

Bratislavčanov po dlhých rokoch zaskočila tuhá zima, ktorá so sebou priniesla poľadovicu, snehovú pokrývku i zamrznutie vodných plôch, z čoho mali najväčšiu radosť korčuľari.

Čomu za to vďačíme, či bude studený aj február a na akú jar sa máme pripraviť, sme sa opýtali najpopulárnejšieho. RNDr. Pavla Faška, CSc., z odboru klimatologickej služby SHMÚ. V čom vnímate roz-

diely v tohtoročnej zime a v tej minulo-ročnej – povedzme, že v rovnakom období, napríklad počas nástupov nových rokov 25/26?

Zimy 2024/2025 a 2025/2026, majú spo-

ločné to, že v decembri a v januári, počas nich, charakter počasia u nás ovplyvňovali prevažne tlakové výše. Výsledkom boli početnejšie teplotné inverzie a menej atmosférických zrážok. Rozhrania

rokov 2024/2025 a 2025/2026 mali podobný charakter počasia, ale neboli také mimoriadne teplé, ako to bolo na rozhraní rokov 2021/2022, 2022/2023 a 2023/2024. Úplne iný však bol v januári

2026, v porovnaní s niekoľkými predchádzajúcimi rokmi, vývoj počasia od obdobia Troch kráľov.

(pokračovanie na str. 4)

Dočkajú sa Bory električky?

Rozvoj električkovej siete je pre Bratislavu kľúčový - najmä tam, kde vznikajú nové mestských častí nedá bezpečne dostať pešani na bicykli. Dúbravka, Lamač či Záhorská Bystrica, hoci ne obsluhujú. A preto električkovej trate z Dúbravky do Borov. Aktuálne sa celý proces posúva do ďalšej fázy - podanie záme-

štvrte. Jednou z nich sú Bory, ktoré majú plnú občiansku vybavenosť a z okrajovej zóny sa rýchlo menia na plnohodnotnú mestskú časť s nemocnicou, nákupným centrom a tisíckami bytov. Bohužiaľ, už vyše 10 rokov sa do nákupného centra z okolitých

sú len pár stoviek metrov vzdialené

Autá aj návštevníci pribúdajú a kruhových objazdov tu nájdeme asi najhustejší počet na veľkosť územia na Slovensku. Do budúcnosti je jasné, že takúto veľkú zónu však už cestná doprava nedokáže efektív-

trochu zveličene, ak mesto nedokáže prepojiť celú zónu chodníkmi a cyklotrasami, tak „aspoň“ nech tam ide električka.

Bratislava - hlavné mesto SR preto v spolupráci s developerom Penta Real Estate pripravuje projekt predĺženia

ru na posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA).

Vízia novej električky

- takmer 2 km novej trate
- 4 zastávky: Dúbravice, Stanica Bory, Nemocnica Bory, obratisko Bory

- napojenie na plánovaný železničný prestupný terminál Lamačská brána
- lepšie spojenie novej štvrte s mestom bez potreby auta

Proces EIA má trvať približne rok. Ak

pôjde všetko podľa plánov, výstavba by mohla prebehnúť v rokoch 2029 – 2030. Ostáva nám teda len si priať, aby sa na tento projekt nečakalo opäť celé generácie.

(bak, vizualizácia FCB)

Ako dopadli kontroly na vianočných trhoch? Výsledky ukázali sedem pochybení

Regionálni hygienici aj počas uplynulej vianočnej sezóny dohliadali na bezpečnosť potravín na trhoch. Odborní pracovníci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava vykonali mimoriadne kontroly stánkového a ambulantného predaja počas hromadných podujatí v Bratislavskom kraji v období od 28. novembra do 29. decembra 2025.

Kontroly sa zameriavali najmä na dodržiavanie hygienických predpisov pri príprave, manipulácii a podávaní pokrmov a nápojov. Hygienici sledovali pôvod potravín, dodržiavanie chladiaceho a teplotného reťazca, dátumy spotreby a minimálnej trvanlivosti, ako aj správne označovanie alergénov a prídavných látok. Pozornosť venovali aj prevádzkovej hygieny, spôsobu skla-

dovania potravín a osobnej hygieny zamestnancov, ktorí prichádzali do kontaktu s potravinami. Súčasťou kontrol bola aj kontrola dokladov o odbornej a zdravotnej spôsobilosti personálu a odber vzoriek pokrmov určených na laboratórnu analýzu.

Najčastejším problémom bola teplota a pôvod surovín

V sledovanom období hygienici vykonali

spolu 63 kontrol v 32 zariadeniach stánkového a ambulantného predaja. Nedostatky zistili v siedmich prípadoch.

„Medzi najčastejšie zistené pochybenia patrilo nedodržanie teplotného reťazca, nesprávne skladovanie pokrmov a surovín, používanie surovín neznámeho pôvodu a zamestnávanie pracovníkov bez platnej odbornej alebo zdravotnej spôsobilosti,“ uviedla

regionálna hygienička Mgr. Eva Fitzová, MPH.

Pokuty boli nižšie než v uplynulých rokoch

Za zistené porušenia hygienických predpisov uložil regionálny úrad sedem blokovaných pokút v celkovej výške 780 eur. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi ide o nižšiu sumu. V roku 2024 hygienici uložili deväť blokovaných pokút

v celkovej výške 1700 eur a v roku 2023 osem pokút v sume 1 250 eur.

Pozitívnu správou je, že všetky odobraté vzorky pokrmov vyhoveli mikrobiologickým kritériám podľa platnej legislatívy. Zdravotná bezpečnosť potravín pre spotrebiteľov tak podľa hygienikov nebola v kontrolovanom období ohrozená.

(jp)

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít.

Kúpele meškajú vyše 4 roky

(Dokončenie zo str. 1)

Robíme všetko pre to, aby sa výstavba začala čím skôr.

Keďže sme naposledy k téme informovali pred koncom roka 2024, tak aké práce sa na objekte a jeho obnove, vykonali v priebehu celého roka 2025?

Počas projektov aj povolených procesov (2023 – 2025), sme realizovali viaceré tzv. predstihové rekonštrukčné práce. Išlo najmä o: obnovu historického komína, predstihové búracie práce nenosných konštrukcií, odstránenie objektov zo 70. rokov, reštaurátorskú obnovu pôvodných

parných kotlov, sáňacích a hydroizolačné práce.

Rovnako tak, aká časť bola doposiaľ vynaložená na obnovu objektu, respektíve, ako nákladné boli práce vykonané za rok 2025?

Náklady na realizované predstihové práce sú približne 400-tisíc eur.

Dvihla sa odhadovaná suma na obnovu v priebehu uplynulých mesiacov, v porovnaní s pôvodným plánom?

Finálne náklady budú známe až po uzatvorení verejného obstarávania. Avšak faktom je, že od stanovenia pôvodnej predpokladanej hodnoty zákazky v roku 2021, došlo k výraznému nárastu cien na stavebnom trhu – inflácia v období rokov 2021 až 2025 predstavovala približne 30 %.

V roku 2024 ste tiež potvrdili, že ešte počas spracovania

architektonickej štúdie sa objavil súdny spor, ktorý ovplyvnil celkový vývoj rekonštrukcie – vlastnicke pomery – táto vec je v akom štádiu? A aký celkový dopad bude mať vec na objekt a jeho budúcu prevádzku?

Všetky súdne spory súvisiace s vlastníkmi pomermi v budove boli v lete 2025 úspešne uzavreté. Počas projektovania však spôsobili zdržanie, keďže projekt musel počítať aj s variantom, že by sa tieto spory mohli výrazne

predĺžiť. To si vyžiadalo úpravy a následné preprojektovanie niektorých častí riešenia. Na budúcu prevádzku objektu by však tieto spory už nemali mať negatívny dopad.

Ak by sa nestihol pôvodný plánovaný termín – rok 2026, tak vďaka akým všetkým vplyvom?

V porovnaní s pôvodnými predpokladmi došlo k časovým stratám najmä počas odvolacích procesov v rámci povoľovania stavby, v dôsledku súdnych sporov a ná-

sledného preprojektovania, pri zmene energetického konceptu, a s tým súvisiacich úprav projektu, počas procesu verejného obstarávania. Na druhej strane ide o legitímne demokratické procesy, ktoré považujeme za dôležité, aj keď sú časovo náročné. Práve preto sme sa snažili tento čas využiť zmysluplne – realizáciou predstihových prác a dôkladnou prípravou – tak, aby výsledkom bola kvalitná a citlivá obnova historických kúpeľov Grössling.

(vt, foto: Jakub Čaprnka)

Chrípka v Bratislave ešte nepovedala posledné slovo

Hoci sa v druhej polovici zimy tradične očakáva postupný ústup chrípkovej sezóny, chrípka naďalej zostáva významným zdravotným faktorom. Ovplyvňuje nielen individuálne zdravie, ale aj fungovanie školského či pracovného prostredia a zdravotného systému ako celku. Podľa dlhodobých sledovaní Úradu ve-

rejného zdravotníctva SR patrí chrípka medzi dominantné akútne respiračné ochorenia zimného obdobia, pričom jej priebeh sa medzi jednotlivými sezónami líši. Tento stav potvrdzujú aj odborníci z praxe. „Zaujímavé je, že chrípka mala tento rok miernejší nábeh než v minulých sezónach. To však neznamená, že by bola slabšia,“ upozorňuje MUDr. Patrícia Vrá-

bel' Barillová, všeobecná lekárka pre dospelých z Polikliniky Medante.

Výraznejší priebeh a širšie spektrum príznakov

Klasický klinický obraz chrípky zostáva zachovaný, no lekári upozorňujú na rozšírenie spektra sprievodných ťažkostí. „Pacienti opisujú nielen vysoké horúčky, výraznú únavu a bolesti svalov, ale

aj gastrointestinálne prejavy – nevoľnosť, vracanie či hnačku. Tie môžu celkový stav výrazne zhoršiť a predĺžiť rekonvalescenciu,“ hovorí MUDr. Barillová.

Kombinácia respiračných a tráviacich príznakov vedie k výraznejšiemu vyčerpaniu organizmu, čo sa v praxi prejavuje pomalším návratom do bežného režimu, dlhšou práceneschopnosťou a zvýšeným

rizikom komplikácií najmä u oslabených pacientov.

Rastie počet zavretých škôl

Hoci chrípková sezóna má v Bratislavskom kraji klesajúci trend, zdá sa, že ešte nepovedala svoje posledné slovo. Aktuálne dáta Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava hovoria o zvýšenom počte zavretých škôl. „Prerušenie výchovno - vzde-

lávacieho procesu bolo v Bratislavskom kraji hlásené zo šiestich materských škôl (1x okres Bratislava I, 1x okres Bratislava II, 1x okres Bratislava III, 3x okres Senec) a ôsmich základných škôl (2x okres Bratislava IV, 2x okres Bratislava V, 2x okres Malacky, 2x okres Senec),“ informoval úrad začiatkom februára.

(jp)

Január 2026 bol v Bratislave piaty najchladnejší v 21. storočí

(Dokončenie zo str. 1)

V roku 2025 sa napríklad v priebehu prvej dekády januára otepľovalo a 9. 1. 2025 dosiahla maximálna denná teplota vzduchu v Bratislave na letisku viac ako plus 10 °C. V rovnakom čase o rok, 9. 1. 2026, bol v Bratislave celodenný mráz a maximálna denná teplota vzduchu dosiahla na letisku mínus 2,0 °C.

Kedy naposledy bola Bratislava tak dlho ako v súčasnosti v mrazoch, ktoré boli aj tuhšie ako -10 stupňov?

Podobný vývoj počasia ako počas tohtoročného januára, bol v Bratislave aj v roku 2017. Vtedy však boli mrazy ešte výraznejšie a snehová pokrývka hrubšia a stabilnejšia, ako teraz. Aj preto vtedy klesla teplota vzduchu na meteorologických staniciach v Bratislave až do úrovne okolo mínus 15 °C (Bratislava, letisko mínus 15,4 °C, 11. 1. 2017). V tohtoročnom januári sa iba tesne priblížila k mínus 10 °C (Bratislava, Mlynská dolina mínus 9,9 °C, 11. 1. 2026, Bratislava, Koliba mínus 9,8 °C, 11. 1. 2026, Bratislava, letisko mínus 8,5 °C, 9. a 12. 1. 2026). Okrem snehovej pokrývky a niektorých ďalších faktorov, vplyva na teplotu vzduchu v Bratislave aj tepelný ostrov mesta.

Ide teda o výnimočný jav či o výnimočnú zimu, alebo sme si iba za uplynulé roky odvykli na to, čo by malo byť pre nás v tom-

to ročnom období a v našich končinách normou?

Prikláňal by som sa k názoru, že bližšie k podmienkam, ktoré tu boli napríklad v niekoľkých zimách ešte aj v 80. rokoch 20. storočia, bol január v roku 2017. Ale v prevládajúcich miernych zimách v posledných rokoch sa nám zdá aj to, čo sme prežívali v januári 2026, ako niečo výnimočné. Pred 60 rokmi by to, čo bolo teraz v januári, málokto považoval za hodné väčšej pozornosti. Nehovoriac o niekoľkých zimách ešte aj v 80. rokoch 20. storočia, ktoré boli vo svojich niektorých etapách mimoriadne až extrémne mrazivé. Napríklad priemerná mesačná teplota vzduchu v januári 1985 dosiahla v Bratislave na letisku mínus 6,3 °C, čo tam bolo ešte menej ako v januári 1963 (mínus 5,9 °C), v povestnej zime 1962/1963. V tohtoročnom januári je hodnota priemernej mesačnej teploty vzduchu v Bratislave na letisku zreteľne vyššia ako mínus 2,0 °C.

Na základe odchýlky priemernej mesačnej teploty vzduchu v tohtoročnom januári, ktorá je síce záporná, ale menšia ako 2 °C, od jej dlhodobého priemeru z obdobia 1991-2020 (plus 0,3 °C), sa január 2026 považuje v Bratislave na letisku za teplotne normálny. Treba pripomenúť, že v poslednom studenom januári v roku 2017 dosiahla priemerná mesačná teplota vzduchu v Bratislave na letisku mínus 4,4 °C. Od roku 2018 do roku 2025 mali potom priemerne mesačné teploty vzduchu v januári v Bratislave na letisku vždy len kladné hodnoty a najvyššia z nich, v roku 2023, až plus 4,2 °C. A až v aktuálnom roku je to, po deviatich rokoch, hodnota záporná. Takže január 2026 bol na meteorologickej stanici v Bratislave na letisku piaty najchladnejší v doterajšom priebehu 21. storočia, po januároch v roku 2017, 2006, 2010 a 2009, pričom posledné necelé tri desaťročia sú však citeľne teplejšie, ako

boli predchádzajúce desaťročia v druhej polovici 20. storočia.

Čomu vdčíme za tak dlho pretrvávajúce a tak tuhé mrazy a dokonca aj udržiavajú sa snehovú a ľadovú pokrývku – aj keď nie veľkú, ale predsa.

V širšom priestore Európy už v priebehu jesene a aj v zime bola a stále trvá nevýrazná zonálna cirkulácia vzduchu v atmosfére. Takže potlačené je prúdenie vzduchu pozdĺž rovnobežiek a naopak, výraznejšie je meridiálne prúdenie vzduchu, pozdĺž poludníkov. Tlakové nízke k nám viac postupujú od juhozápadu až juhu, z priestoru Stredozemného a Jadranského mora a málo frekvencované sú situácie, kedy tlakové nízke postupujú z Atlantického oceánu, cez pobrežie západnej Európy, do vnútrozemia Európy. Preto teraz v nižších polohách nepocítujeme opakujúci sa otepľujúci efekt morských vzduchových hmôt z Atlantického oceánu, ktoré pri-

nášajú cez zimu pri svojom postupe na východ tieto tlakové nízke. V Škandinávii a severovýchodnej Európe sa už dlhšie udržiava studený vzduch a tento dostáva v takýchto cirkulačných podmienkach vzduchu v atmosfére príležitosť preniknúť aj k nám. Pretože v priebehu prvej dekády januára sa vytvorila na väčšine územia Slovenska snehová pokrývka, mohol sa studený vzduch nad ňou, pri nočnom zmenšení oblačnosti, v oblasti vplyvu tlakových výší, ešte viac ochladzovať. Studený vzduch je ťažší ako teplý, a tak aj pri prípadnom prúdení teplejšieho vzduchu od juhozápadu až juhu, zostával studený vzduch v blízkosti zemského povrchu v nižších polohách neporušený a otepľovalo sa iba vo vyšších nadmorských výškach. Opakovane sa vytvárali teplotné inverzie, ktoré bránili rozvíreniu studeného vzduchu pri zemskom povrchu a mrazivé počasie v nížinách, v kotlinách a v údoliach takto mohlo trvať dlhšie, čo v týchto polohách mohlo stabilizovať aj snehovú pokrývku.

Ďalším dlho nevideným javom bol mrznúci dážď, ktorý spôsobil veľkú poľadovicu, a tá pretrvávala niekoľko dní. Tento jav hodnotíte ako a pripisujete ho čomu?

Mrznúci dážď sa u nás vyskytuje práve pri situáciách, kedy teplejší a vlhký vzduch prúdi nad stude-

ným vzduchom pri zemskom povrchu. Z oblakov môžu padať tekuté alebo zmiešané zrážky, a tieto v tesnej blízkosti zemského povrchu alebo na prechladenom zemskom povrchu zamrzajú. Počas niekoľkých posledných zim bolo u nás zreteľne teplejšie, ako v priebehu januára v roku 2026, a tak nebolo ani toľko príležitostí pre výskyt mrznúcich zrážok, ako to bolo teraz.

Dá sa odhadnúť, aký bude mať táto tuhšia zima následný vplyv na nástup jari – môže to napríklad znamenať, že teplejšie počasie príde pomalšie?

Prítomnosť snehovej pokrývky a zamrznutý zemský povrch spomaľujú procesy otepľovania na konci zimy a na začiatku jari. Ale pretože február je ešte zimný mesiac, tak toto sa môže stať už v jeho priebehu a nemusí sa to prejaviť až v nasledujúcich jarných mesiacoch. Snehová pokrývka v nižších polohách sa niekde už roztopila a aj vo vyšších nadmorských výškach neobsahuje tak veľa vody, ako by to v tomto ročnom období malo byť. Takže môže byť náchylnejšia k rýchlejšiemu topeniu. Určite však ochladenie v tohtoročnom januári prospieva dodržiavaniu zimného vegetačného kludu rastlín.

(vt, ilustr. foto fcb Ružinov Pozitív)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Za parkovanie pred nemocnicou si priplátíme

(Dokončenie zo str. 1)

Na rehabilitácii strávim hodinu, niekedy aj dve ak čakám a rátam aj cestu tam a späť k môjmu starému autu. Ešte minulý rok som mal prvé hodiny parkovania

čo k týmto zmenám aktuálne došlo.

Reakcia na parkovaciu politiku

Podľa vyjadrení hovorkyne nemocnice, Evy Kliskej, ktorá našu redakčnú otáz-

paas zóny, nakoľko by boli parkovacie plochy nemocníc zneužívané ako zberné parkovisko. Platená forma parkovania v UNB Petržalka pritom bola podľa hovorkyne vždy komerčnou formou parkovania

ešte donedávna pre všetkých návštevníkov zdravotníckeho zariadenia prvé hodiny zdarma. Aktuálne napriek viacerým výnimkám, ktoré majú poplatky za parkovanie zmiernené, si musia mnohí ďalší pacienti, ktorých podľa nás možno vnímať ako najzraniteľnejšiu skupinu obyvateľstva, siahnuť hlbšie do vrecka. Tak napríklad, okrem spoplatneného ošetrovania na pohotovosti, platia už aj za parkovanie pred nemocnicou, v ktorej sa neočitli z vlastnej vôle. Hovorkyňa Kliská ale situáciu vníma inak: „Keďže je povinnosťou UNB zaručiť parko-

ma. Sú to časy, ktoré vychádzajú z reality, pacient sa zdrží v nemocnici 1.- 4. hodiny, čiže ŤZP pacienti to stihnú v nespoplatnenom režime, dialyzovaní pacienti do 6. hodín rovnako bezplatne. Vystáva otázka „Čo vnímate ako najzraniteľnejšiu skupinu?“ UNB sa snaží o propacientsku orientáciu v najvyššej možnej miere.“

Koľko štátna nemocnica na parkovaní vyberie, nerieši

Na to, aby mohlo vedenie nemocnice UNB zaviesť nový poplatkový režim za parkovanie, predchá-

investíciou vopred zráta aj to, aká bude návratnosť, položili sme otázku v tomto duchu aj hovorkyni štátnej nemocnice. Zaujímalo nás, s akými sumami za výber parkovného predbežne ráta vedenie UNB, ak bude výber realizovaný počas celého roka. „Z čoho vychádza vaša predikcia? Motiváciou UNB bolo zabezpečenie parkovacích kapacít na účel, ktorý majú primárne slúžiť, a to pre pacientov. Výber parkovného je v procese sekundárna záležitosť a finančné operácie UNB sú verejne dohľadateľné,“ znela reakcia pani Evy Kliskej, podľa ktorej budú

zadarmo, lenže teraz ma každá rehabilitácia stojí aj 3 eurá. A to keď si zrátate každý druhý deň, po dobu niekoľkých týždňov, prípadne mesiacov, tak sa dostanete na čiastku desiatok eur. Pre dôchodcu neúnosné a pre mňa osobne nepochopiteľné, prečo je takto zdieraný ešte aj chorý človek v núdzi,“ rozhorčil sa napríklad aj pán Štefan, a tak sme sa rozhodli osloviť vedenie nemocnice a zistiť, pre-

ku o dôvode zavedenia zmien v parkovaní pred nemocnicou, a teda podnet od našich čitateľov - pacientov, považuje za nezmyselnú, bola Univerzitná nemocnica Bratislava (UNB) nútená reagovať na kroky mesta ohľadom parkovacej politiky, aby dokázala zabezpečiť parkovacie kapacity v prospech pacientov. Podľa jej slov nemôže byť parkovisko lacnejšie ako mestom spoplatnené

a nové parkovacie zariadenia urobili proces transparentným, bez možnosti zneužívania limitov pôvodného technického zázemia parkovacích systémov.

Chorý nerovná sa najzraniteľnejší?

A faktom je, že Petržalka dlhodobo čelí problému s nedostatkom parkovacích plôch. Na strane druhej, spoplatnené parkovanie pred štátnou nemocnicou bolo

zariadenia, ktoráto možnosť sa s ohľadom na paas parkovaciu politiku Bratislavy nedá zaručiť inak ako spoplatnením. Máme za to, že túto možnosť pacient ocení viac, ako nemožnosť zaparkovať pred naším zdravotníckym zariadením. ŤZP pacienti majú 4. hodiny zdarma, následne 0,50 €/hodina, dialyzovaní a onkologickí pacienti majú 6. hodín zad-

dzala tomuto kroku výmena rámp na príslušných parkovacích plochách. Menili sa pred koncom roka a keďže dobrý hospodár si pred každou a najmä nie malou

keď, podľa ktorej budú čiastky vybrané za parkovanie, investované späť do zdravotnej starostlivosti.

(vt, foto BK)

Bratislavské školy opäť na prvých priečkach

(Dokončenie zo str. 1)

Najvýraznejším pozitívnym skokanom sa v tejto kategórii stala ZŠ Rudolfa Dilonga na Hviezdoslavovej ul. v Trstenej. Skokanom desaťročia je ZŠ Staničná 631, Lozor- no (+ 4,2 bodu).

Medzi gymnáziami dominuje vďaka vý-

sledkom svojich žiakov z maturít, predmetových olympiád

a iných súťaží a ich uplatnenia na trhu práce Gymnázium na

to však po dlhom, vytrvalom raste. Pred

Grösslingovej ulici v Bratislave – GAMČA. V ostatných rokoch sa umiestňuje na popredných priečkach. Udialo sa mimoriadne nadané deti na Teplickej uli-

ci. Zaujímavosťou je, že spomedzi prvých šiestich gymnázií je až päť z Bratislavy (okrem prvých troch ešte aj Gymnázium Metodova a 1. súkromné gymnázium na Bajkalskej). Z čela na štvrté miesto kleslo košické Gymnázium Poštová 9.

(bak)

Nebezpečný Pentagon sa zmenil na slušné miesto pre život

Ešte pred pár rokmi si väčšina Bratislavčanov dozaista myslela, že prinavrátiať zašlý lesk Stavbárskej ulici vo Vrakuni, ktorej hrozilo kazil reputáciu takzvaný Pentagon, nie je možné. Trvalo to roky, vyžadovalo si to obrovské množstvo úsilia i peňazí, no zdá sa, že sen sa stal skutočnosťou. Na sídlisko plné narkomanov zabudnite.

„Známa s manželom investovala päť tisíc eur do kúpy zničeného bytu v takzvanom Pentagone vo Vrakuni, zrekonštruovali ho a následne výhodne predali mladšej rodine s deťmi, ktorá nemá peniaze na byt za státisíce v inej časti Bratislavy,“ dostal sa k nám čitateľský podnet, ktorý sme sa rozhodli preveriť.

Otvorenie policajnej stanice bolo kľúčové. Naposledy sme sa v Bratislavskom kuriéroví téme Stavbárska ulica venovali pred koncom roka 2022, kedy priamo pod sídliskom vznikla nová policajná stanica. A nepochybne aj prítomnosť príslušníkov mestskej polície napokon prispela k tomu, že z donedávna

nebezpečnej lokality v hlavnom meste, ktorej dominovali kriminálne živly, narkomani a drogoví dealeri, sa konečne opätovne stáva bezpečné miesto pre život, vhodné tak pre mladé rodiny s deť-

mi, ako aj pre všetkých slušných ľudí, ktorí len chcú nájsť svoj pokojný domov. „Podnetov v tejto oblasti je od otvorenia stanice výrazne viac. Je to aj vďaka forme, akou stanica funguje. Nie je potrebné sa nikam dopredu hlásiť, prechádzať cez vrátnicu a čakať na policajtov, ktorí sedia za zavretými dverami. Naši policajti sú na takzvanom front office, ktorý je prístupný priamo z vnútroblo-

ku sídliska. Ľudia, ktorí vojdú dnu, hneď riešia situáciu s policajtom alebo policajtkou, ktorí sa ihneď snažia nájsť riešenie,“ dostali sme pred časom vyjadrenie od vedenia Mestskej polície hlavného mesta

Slovenskej republiky Bratislavy, ktoré potvrdilo, že úpadok kriminality v tejto oblasti a zvýšený pocit bezpečia miestnych obyvateľov, už nastal.

Sídlisku svitá na lepšie časy

Pozitívny vývoj situácie v budove takzvaného Pentagonu, ako aj v jeho okolí, aktuálne registruje aj samotné vedenie mestskej časti Vrakuna, na čele so starostom Martinom Kurucem.

„Samozrejme, vnímať to pozitívne; veľmi dobre si pamätáme, koľko nás to stálo úsilia, zdrojov a nasadenia. Domnievame sa, že rozhodujúcim faktorom bola konzistentná, viac ako 10-ročná snaha a re-

álne zlepšenie situácie,“ vyjadril sa starosta MČ, pričom dôvod k zlepšeniu, ktorý nastal, nevidí iba jeden. „Je to prakticky nekonečný súbor opatrení: od montáže kamier, cez zabezpečenie vchodov, redukciu podchodov, kooperáciu s príslušníkmi MP, stretnutia s obyvateľmi až po terénnu prácu,“ dodal. Otázkou teda je, prečo sa vlastne z niekdajšej lukratívnej ubytovne, stal priestor, ktorý osídlili

kriminálnici. „Príčin úpadku objektu Pentagon je niekoľko, či už celospoločenské zmeny, alebo špekulatívne správanie sa konkrétnych ľudí. Nebol to pekný príbeh, ale po dlhých desaťročiach nám svitá na lepšie časy,“ neskrýva nadšenie Kuruc, podľa ktorého sa už Stavbárskej ulice netreba obávať. „Absolútna väčšina obyvateľov sú slušní ľudia bez akýchkoľvek problémov či deliktov. Nedokážeme zhodnotiť zmeny na realitnom trhu, ale je zrejmé, že majitelia bytových jednotiek majú v súčasnosti oveľa bonitnejšie nehnuteľnosti ako prednedávnom,“ zamyslel sa na záver.

Zaujímavá história a smutný úpadok

Panelák postavený do tvaru päťuholníka si svoju prezývku Pentagon vyslúžil práve kvôli pôdorysu. Postavený bol v roku 1970, kedy bola výstavba sídliska Medzi jarkami v plnom prúde. V tom čase dom slúžil ako kvalitná a pomerne nadštandardná ubytovňa pre stavbárov, podľa čoho je aj pomenovaná ulica. Ako ubytovne slúžili jeho obyvateľom

jedno a dvojgársónky, neskôr sa tie začali používať aj ako sociálne byty. A niekde tam sa postupne začal úpadok lokality s peknou okolitou zelenou, ktorú postupne, mimo slušných ľudí, začali vyhľadávať aj početní recidivisti, kriminálnici, drogoví závislí ľudia a podobné živly. Roky nebolo ničím výnimočným vidieť v okolí bytovky pohádzané ihly od narkomanov, alebo jednotlivcov pod vplyvom drog či alkoholu alebo priamo dílerov pri čine. Taktiež sa v lokalite kradlo a celkovo miesto nepôsobilo bezpečne. Polícia tam zasahovala denne. V súčasnosti sa ale sídlisko opätovne zmenilo. Jeho okolie ohraničuje plot, aj vnútro bytovky stráži rozsiahly kamerový a ďalší bezpečnostný systém. Tmavé chodby sa presvetlili, zabezpečili mrežovými predelmi a polícia je neustále na dosah ruky. Pentagon tak pre kriminálnikov viac nie je atraktívnym miestom, a preto postupne opustili tamjšie bytové jednotky.

(vt)

Na petržalských základných školách pokračuje projekt bezplatných športových kurzov

Okrem obnovy plaveckých bazénov na základných školách sa MČ Petržalka podarilo vybudovať novú multifunkčnú športovú halu, otvoriť Veolia Arénu Draždiak určenú pre fanúšikov korčuľovania a v petržalských športových krúžkoch vychováva

(možno) budúcich veľikánov. V športovej výchove funguje tento prístup aj na pôde verejných základných škôl a v spolupráci s učiteľmi, ale aj s externými organizáciami. Po úspechu bezplatných plaveckých kurzov, ktoré vlani spustila pre žiakov 3. a 4. ročníkov

vďaka občianskemu združeniu SportInstitute a finančnej podpore Nesto od spoločnosti Lucron, tento školský rok pridáva aj základy atletiky – opäť s rovnakými partnermi. Deti postupne absolvujú päť 45-minútových hodín s certifikovaným atletickým

trénerom, ktorý dohliada na správnosť prevedenia jednotlivých atletických prvkov. Tréneri s deťmi absolvujú veľké množstvo atletických prvkov, ktoré spadajú do troch základných oblastí – sila, rýchlosť, vytrvalosť. Žiaci sa pri tomto procese naučia niečo nové, a

čo je dôležité, naučia sa to robiť správne.“

Športové vzory

Tak ako plavecké výcviky, aj detská pohybová príprava je určená pre žiakov 3. a 4. ročníkov základných škôl. Atraktivnosť výuky zvyšuje aj účasť úspešných športovcov. Napríklad amba-

sádorom plaveckých kurzov je Richard Nagy, strieborný medailista z Majstrovstiev Európy v Londýne v roku 2016. Plavecké a atletické výcviky potrvávajú do 30. júna 2026.

(bak)

Petržalská matrika hlási nižšiu pôrodnosť a vyššiu rozvodovosť

V najľudnatejšia samospráva Slovenska sa v porovnaní s rokom 2024 narodilo o 350 detí menej. Medzi najpoužívanějšími menami sa opäť ocitol Jakub, Samuel, Sofia či Eliška.

ka bola v roku 2025 dejiskom mnohých – veselých aj smutných – životných milni-

kov svojich obyvateľov. Miestna matrika evidovala ku koncu roka celkovo **115 832 obyvateľov s trvalým aj prechodným pobytom**, z nich viac ako 4500 sú cudzinci. Petržalka zaznamenala o 350 pôrodov menej ako v roku

z nich mali miernu prevahu chlapci (509) nad dievčatami (499). Medzi nimi bolo až 28 párov dvojčiek a jedny trojičky.

V porovnaní s predvlnajšom však Petržalka zaznamenala aj nižšiu, síce nie výraz-

Najviac používanými menami chlapcov boli Jakub, Michal/Michael, Samuel, Oliver a Šimon; dievčatá najčastejšie dostali mená ako Nina, Ema/Emma, Eliška, Viktória, Natália, Sofia a Diana.

V zozname mien sa vyskytli aj tie netradičné či exotické, napr. Zayn, Quentin, Roderick, Raul, Haidar, Yilin, Widad, Ruby, Rozina, Nalani, Minh, Luana, Kasia, Alíz. Až v 48 prípadoch dostali deti dve krstné mená.

Vítanie detí je obľúbené

Od roku 2022 sa Petržalka pridala k samosprávam poskytujúcim novorodencom s trvalým pobytom

v mestskej časti jednorazový finančný príspevok 100 eur.

Vedúca oddelenia matriky a ohlasovne pobytov Ilona Kraic tvrdí, že o príspevok je veľký záujem. „V roku 2025 si rodičia podali 615 žiadostí, čo potvrdzuje, že aj táto – pre niekoho symbolická – finančná injekcia nikoho neurazí, práve naopak, poteší.“

Pre malých Petržalčanov organizuje oddelenie matriky párkrát do roka i slávnostné uvítania detí do života. „Vlani sme uvítali celkovo 156 detí. Toto podujatie sa snažíme aj uvítacími balíčkami,“ dodáva Kraic.

Vyššia rozvodovosť

V roku 2025 si svoje áno povedalo **276 párov**, z nich 260 sa vybralo úradnou a 16 cirkevnou cestou. Najviac obradov, až 11, sa uskutočnilo 22. februára, nasledovali 15. marec, 26. apríl, 31. máj, 4. október a 6. december.

V porovnaní s rokom 2024 stúpila krivka rozvodovosti, a to takmer dvojnásobne. Zatiaľ, čo predvlni petržalská matrika evidovala 76 rozvodov, vlani ich počet stúpol na 125. Termíny sobášov pre rok 2026 nájde verejnosť na webe mestskej časti.

(bak, MČ Petržalka)

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Bratislave ostáva len 8 % hrobových miest

Bratislava sa pri pohrebných kapacitách dostáva do bodu, keď už nejde len o dlhodobé plánovanie, ale o bezprostrednú potrebu rozhodnutí. Hlavné mesto má posledné roky na riešenie nedostatku kapacít. Analýzu, ktorú si nechala vypracovať mestská organizácia MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy, ukazuje, že hoci mesto ešte eviduje voľné miesta na pochovávanie, ich re-

a urnových miest, čo predstavuje asi osem percent celkovej kapacity. Pri zachovaní súčasných trendov by existujúce kapacity mohli postačovať len do rokov 2029 až 2030.

Problém je nerovnomerne rozložený

Kapacitná situácia sa výrazne líši medzi jednotlivými mestskými časťami. Kým veľké pohrebiská, ako je Slávičie údolie, Vrakúňa či Urnový háj pri krematóriu, ešte

voľných miest a historické cintoríny v centre mesta sú pre nové pochovávanie úplne uzavreté.

Rozšírenia pomôžu len dočasne

Štúdia pracuje aj so scenárom rozširovania existujúcich cintorínov, najmä formou nových urnových miest a kolumbárií. Ak by sa podarilo realizovať všetky plánované projekty, celková kapacita by sa mohla predĺžiť pri-

po rozšíreniach kritickým problémom. V prípade rozšírenia cintorínov v Petržalke a v Slávičom údolí by sa podľa analýzy podarilo navýšiť kapacitu voľných hrobových miest tak, aby kumulatívne pokryla dopyt približne do rokov 2035 až 2037.

Zmena pravidiel aj pohrebných zvyklostí

Jedným z najkonkrétnejších odporúčaní štúdie je zmena pravidiel prenajímania hrobových miest.

V Bratislave je dnes možné rezervovať si hrobové miesto aj bez okamžitého pochovania, čo podľa autorov umelo znižuje dostupnú kapacitu. Navrhujú preto viazať prenájom klasických hrobov až na moment uloženia ostatkov a obmedziť dlhodobé „blokovanie“ miest do budúcnosti.

Zároveň odporúčajú posilňovať urnové a viacgeneračné formy pochovávaní, ktoré majú výrazne nižšie priestorové nároky. Štúdia otvára aj citlivejšiu tému zavádzania radových alebo viacmiestnych hrobov, ktoré sa využívajú v niektorých zahra-

ničných mestách, no znamenali by výraznú kultúrnu zmenu.

Nový cintorín je nevyhnutnosť

Autori analýzy upozorňujú, že príprava nového cintorína je proces trvajúci viac než desať rokov – od výberu vhodnej lokality, cez územné plánovanie až po povoľovacie procesy. Ak má mať Bratislava nové pohrebisko k dispozícii v čase, keď sa existujúce kapacity vyčerpajú, rozhodnutia musí prijať už v najbližších rokoch. Ako najvhodnejšie lokality sa v štúdiu uvádzajú Jarovce a Rača. V oboch prípadoch sa uvažuje s kombináciou klasických hrobových polí, urnových hrobov a alternatívnych foriem pochovávaní, ako je uloženie popola ku koreňom stromov, lúky výsypu či nové ekologické formy pohrebníctva vrátane akvamácie a terramácie, ktoré zatiaľ na Slovensku nemajú legislatívny rámec.

Demografia tlak ešte znásobí

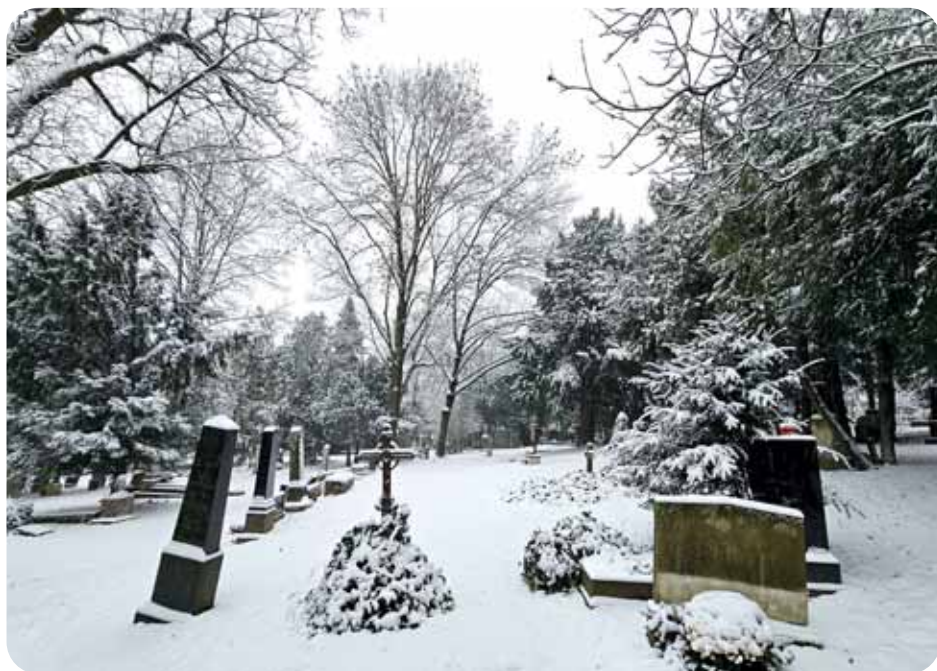
Situáciu navyše komplikuje demografický vývoj. Bratislavu

v najbližších desaťročiach čaká tzv. „strieborné cunami“. Približne v rokoch 2040 až 2050 sa do seniorského veku dostane silná generácia tzv. Husákových detí narodených v 70. rokoch minulého storočia, čo podľa analyzovaných dát prinesie výrazný nárast počtu zomierajúcich. Tlak na pohrebné kapacity sa tak môže v krátkom čase znásobiť a aj dnes plánované rozšírenia sa môžu ukázať ako nedostatočné.

Ak má byť pochovávanie dôstojné, treba konať teraz

Ak chce Bratislava zabezpečiť dôstojné pochovávanie aj v budúcnosti, nemôže si dovoliť odkladať rozhodnutia. Bez systémových zmien, úpravy pravidiel, podpory priestorovo úspornejších foriem pochovávaní a predovšetkým bez prípravy nového mestského cintorína hrozí, že mesto sa v horizonte jednej až dvoch dekád dostane do situácie, keď nebude schopné zabezpečiť základnú pietnu službu pre svojich obyvateľov.

(jp, ilustr. foto Marianum)

zerva je nízka a časovo obmedzená. Podľa štúdie sú bratislavské cintoríny zaplnené približne na 92 percent a voľných zostáva len okolo 7-tisíc hrobových

disponujú stovkami až tisíckami voľných miest, viaceré lokálne cintoríny sú už dnes prakticky vyčerpané. V Dúbravke, Karlovej Vsi, Rači či Vajnorocho zostávajú len desiatky

blízne do rokov 2045 až 2050. Tieto opatrenia však riešia predovšetkým urnové pochovávanie. Klasické hrobové miesta pre uloženie rakvy zostávajú aj

Cyklotrasa medzi Lanfranconi a Karloveskou zátokou

Prepojenie nábrežnej promenády s cyklotrasou v Karloveskej zátokke zatiaľ ostáva vo fáze príprav. Hlavné mesto pokračuje v spracúvaní dokumentácie k zámeru výstavby cyklotrasy v úseku medzi Mos- tom Lanfranconi a

bufetom Mark Twain. Súčasťou plánovaného projektu má byť aj nové verejné osvetlenie, ktoré v tomto úseku dnes výrazne chýba. Na problém s tmavým a nedostatočne osvetleným chodníkom dlhodobo upozorňujú samotní obyvatelia

Karlovky. Upozorňujú, že na veľkej časti trasy je po zotmení takmer úplná tma, hoci ide o frekventovaný úsek využívaný chodcami, bežcami aj cyklistami. Magistrát hlavného mesta potvrdzuje, že projekt je momentálne v štádiu získavania podkladov

pre stavebný zámer. „Po ich zabezpečení chce hlavné mesto bezprostredne pristúpiť k vybavovaniu potrebných povolení na realizáciu stavby,“ uvádza Oddelenie komunikácie a marketingu Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy. Osvetle-

nie má byť súčasťou stavebného riešenia a má sa vybudovať zároveň s cyklotrasou a chodníkom. Samotná realizácia je však podmienená výstavbou protipovodňových opatrení, ktoré má na starosti Slovenský vodohospodársky podnik. Tie sú naplá-

nované na rok 2026 a až po ich dokončení bude možné pristúpiť k finálnej výstavbe cyklotrasy.

(vt)

Nevyhadzujte knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

Pacienti známkovali ambulancie. Dôvera najlepším rozdelila 100-tisíc eur

Keby časť vašej výplaty závisela od toho, ako vás oznámujú vaši klienti, pacienti, zákazníci, išli by ste do toho? Ide o jedno z kritérií, podľa ktorých zdravotná poisťovňa Dôvera platí ambulancie.

Kým v roku 2024 si na tento parameter

trúfalo len 200 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, vlni si ho dobrovoľne vybralo už 745 ambulancií. A to aj vďaka prísluibu Dôvery, že medzi 200 TOP ambulancií, resp. tímov lekárov + sestra s najlepším hodnotením od pacientov rozdelí extra finančnú odmenu.

„Snažili sme sa lekárov a sestry povzbudiť, aby sa nebáli tohto parametra, aj keď stojí na subjektívnom vnímaní pacienta. Sme radi, že sa nám to podarilo. A ešte viac nás tešia výborné hodnotenia. Z takmer 7-tisíc pacientov, ktorí vyplnili dotazníky, až 88 % udelilo am-

bulanciám najvyššie možné skóre na desaťbodovej stupnici, teda 9+," zhrnul MUDr. Marian Faktor, riaditeľ úseku vzťahov s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v Dôvere.

Od 8 do 9 bodov udelilo ambulanciám 7 % pacientov a slabšie hodnotenie dalo len

Alexandra Pavlovská z Dôvery
a MUDr. Ľudovít Janek, PhD. z Gyncentrum

necelých 5 % pacientov. Z dotazníkov, ktoré vyplnilo 7-tisíc pacientov, sme pre účely hodnotenia ambulancií brali do úvahy odpovede na otázku: Ako by ste celkovo ohodnotili starostlivosť, ktorá vám bola poskytnutá? Zaujímalo nás správanie personálu, nehodnotili sme medicínsku stránku starostlivosti. Ako poďakovanie a špeciálnu odmenu za odborný a ľudský prístup celého tímu ambulancie rozdelila Dôvera v januári tohto roka medzi 200 najlepšie hodnotených spolu 100-tisíc eur.

Medzi nimi je 61 ambulancií všeobecného lekárstva pre dospelých, 32 gynekologických ambulancií, 30 ambulancií všeobecného lekárstva pre deti a dorast, 10 ambulancií vnútorného lekárstva, 10 psychiatrických ambulancií a po 6 ambulancií v odbornostiach neurologia, dermatovenerológie, diabetológie, ortopédie. Z regiónov najlepšie dopadol Nitriansky a Košický kraj, v každom z nich dostalo TOP hodnotenie viac ako 30 ambulancií.

(bak, Foto: Dôvera)

V Bratislave a okolí najlepšie obstáli tieto ambulancie:

Gynekologická ambulancia, Gynemma s.r.o.
Endokrinologická ambulancia, Endoplus s.r.o.
Gynekologická ambulancia, Nemocnica Malacky
Ortopedická ambulancia, Národný ústav detských chorôb
Pediatrická ambulancia, Pediatria Šenkvice s. r. o.
Ambulancia všeobecného lekárstva pre dospelých, Blanro s.r.o.
Ambulancia klinickej imunológie a alergológie, JO CIA s.r.o.
Gynekologická ambulancia, ELLAGYN s. r. o.
Gynekologická ambulancia, Gyncentrum Bratislava, s. r. o.
Ambulancia vnútorného lekárstva, Nemocnica Malacky
Ambulancia všeobecného lekárstva pre dospelých, MEDICA JUR, s.r.o.
Ambulancia všeobecného lekárstva pre dospelých, Benedictus MRM s.r.o.
Dermatovenerologická ambulancia, Happyderma s.r.o.
Gynekologická ambulancia, MEDIFEM, s.r.o.
Kardiologická ambulancia, PreMedix n.o.
Gastroenterologická ambulancia, IBDcentrum s. r. o.
Neurologická ambulancia, Medante Clinic s.r.o.
Gynekologická ambulancia, PrenatalGyn Care s.r.o.
Psychiatrická ambulancia, Medante Clinic s.r.o.
Dermatovenerologická ambulancia, Medante Clinic s.r.o.
Pediatrická ambulancia, MÚDRA SOVA s.r.o.
Ambulancia klinickej imunológie a alergológie, Nemocnica Malacky
Ambulancia vnútorného lekárstva, MUDr. Aleny Urvayovej
Kardiologická ambulancia, NemoSan, s. r. o.
Ambulancia všeobecného lekárstva, KHH-MED, s. r. o.
Pediatrická ambulancia, MEDPED, s.r.o.

Priestor In: miesto, kde inklúzia funguje v praxi

Za vznikom Priestoru In v Karlovej Vsi stojí iniciatíva štyroch kamarátok a kolegyň, ktoré spojila nielen pracovná spolupráca, ale aj osobná skúsenosť s výchovou a podporou detí so špeciálnymi potrebami, najmä s poruchou autistického spektra. Práve táto skúsenosť

im ukázala, ako veľmi deťom – aj dospelým – chýbajú prirodzené príležitosti na stretávanie, porozumenie a socializáciu. Výsledkom ich snahy je Priestor In, ktorý vznikol v budove Riviéry na Karlovej ulici 1. Jeho ambíciou je vytvárať bezpečné, otvorené a podnetné prostredie,

v ktorom sa inklúzia neberie ako abstraktný pojem, ale ako bežná súčasť každodenného života. Priestor In je otvorený ľuďom všetkých vekových kategórií, s rôznymi záujmami aj potrebami. Program tvoria aktivity pre deti, dospelých aj seniorov. V predvianočnom období tu prebiehali

tvorivé dielničky pre deti, výroba adventných vencov pre dospelých či spoločenské hry pre seniorov. Mnohé z týchto podujatí by sa mali stať pravidelnou súčasťou programu aj mimo sviatkov. Od februára sa rozbieha nové kolo krúžkov. Pokračuje obľúbený STEM krúžok zameraný na

programovanie, 3D tlač a vedu, v ktorom deti hravou formou spoznávajú matematiku, fyziku a chémiu. Stabilný záujem je aj o krúžok spoločenských hier, ktorý podporuje rozvoj logického myslenia, sociálnych zručností a schopnosti vyrovnávať sa s výhrou aj prehrou. V ponuke sú

tiež jazykové krúžky vrátane čínštiny, pričom v príprave je aj japončina, ako aj rôzne umelecké aktivity. Priestor In plánuje aj naďalej organizovať letné denné tábory, tematické workshopy, prednášky a semináre určené pre všetky vekové skupiny.

(vt)

Novú poradenskú linku 116 117 využívajú najmä Bratislavčania

Aj keď od 1. januára 2026 funguje na Slovensku bezplatná poradenská linka 116117, ktorá rozširuje možnosť poskytnúť volajúcim pomoc od zdravotníka, stále o nej veľa ľudí nevie. Pre koho je vlastne linka určená a kto ju doposiaľ najviac využíval?

„Zavedenie linky pomoci 116117, zvýši dostupnosť zdravotnej pomoci pre ľudí s neemergentnými ťažkosťami. Mnohí sa nemali kam obrátiť a končili na linke 155, hoci nešlo o urgentný stav. Na linke pomoci 116117 sú k dispozícii zdravotnícki pracov-

níci, ktorí vedia volajúceho nasmerovať a poradiť mu pri riešení menej závažných

károm počas jeho ordinálnych hodín. Skôr dopĺňa systém tým, že poskytuje odbornú

momentu. Podľa dát OS ZZS SR, len za prvé 4 dni a noci od spustenia linky po-

problémov,“ priblížila pre Bratislavský kuriér Petra Klimešová, hovorkyňa OS ZZS SR. Tá nám zároveň vysvetlila, pre koho linka určená nie je v prípade, že to stále nie je jasné: „Linka však neslúži na všeobecné informácie a nenahrádza kontakt s praktickým le-

radu v núdzi, mimo pracovnej doby,“ dodala.

Najčastejšie riešené problémy

A zdá sa, že napriek tomu, že o novej linke pomoci stále značné množstvo obyvateľov nevie, hlavné mesto ju využíva najvýraznejšie, a to od prvého

moci riešili operátori viac než 700 udalostí, pričom najviac volaní bolo v rámci Bratislavského kraja. „Najčastejšími dôvodmi volaní na poradenskú linku 116117 boli horúčky, vysoký krvný tlak, bolesti brucha a ťažkosti s trávením,“ uviedla hovorkyňa.

Kedy volať na 116 117 a kedy na 155

Zavedenie novej linky, ktorá bola spustená po vzore iných vyspelých európskych krajín ako Fínsko, Nemecko, Veľká Británia či Taliansko, kde sa táto služba osvedčila ako efektívny nástroj odbornej pomoci pri stavoch, ktoré nevyžadujú poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti, teší aj samotného ministra zdravotníctva. „Som veľmi rád, že už prvé dni fungovania linky 116117 ukázali jej veľký prínos pre ľudí aj celý zdravotnícky systém. Stovky vyba-vených hovorov potvrdzujú, že pacienti

túto formu odbornej pomoci skutočne potrebujú,“ uviedol Kamil Šaško. No hovorkyňa Petra Klimešová súčasne dodáva, že ešte vždy zdravotníci rozlišujú stavy, kvôli ktorým netreba volať na poradenské číslo 116117, ale priamo na linku 155. „Chceme zdôrazniť, že dopravné nehody, závažné úrazy, masívne krvácanie, poruchy vedomia, bolesti na hrudi, lapanie po dychu či dusenie, to sú prípady, ktoré rozhodne na linku 116 117 nepatria. Tie stále rieši tiesňová linka 155, vyslaním ambulancie záchranej zdravotnej služby.“

(vt)

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

FEBRUÁR a MAREC v Slovenskej filharmónii

Súčasná literatúra, výtvarné umenie a architektúra nás dokážu fascinovať a inšpirovať. Zažime tento neopakovateľný pocit z nového, krásneho a nepoznaného aj v hudbe. Dramaturgovia pripravili diela viacerých slovenských skladateľov – Jany Kmitovej, Milana Paľu, Antona Stieneckera. Príďte sa presvedčiť, že súčasná hudba je živá, krásna a fascinujúca. Dokáže otvoriť nové pohľady na hudbu, ktorú milujeme. Hudbou oslávime v bratislavskej Redute aj sviatok zalúbených a pripomenieme si Národný týždeň manželstva. So Slovenským komorným orchestrom oslávime 65. výročie prvého koncertu legendárneho súboru a pod taktovkou Daniela Raiskina, stáleho hosťujúceho dirigenta SF si vypočujeme na konci februára program, s ktorým orchester Slovenská filharmónia odcestuje na španielske turné. Prvý marcový týždeň sa v Malej sále SF započúvame do krásneho hlasu slovenskej sopranistky Simony Houda Šatureovej.

Mladá Francúzka pri kráľovskom nástroji

V nedeľu 15. februára 2026 pokračujeme organovým recitálom v Koncertnej sieni SF. Hostkou víkendového popoludnia bude **Anne-Gaëlle Chanon**, titulárna organistka Temple Neuf v Metz, ktorá vzdá hold významným francúzskym skladateľom a orga-

nistom, ktorých tvorbu na našich pódioch počujeme zriedka.

V rámci Národného týždňa manželstva, ktorý sa uskutoční od 9.- 15. februára 2026 si pri zakúpení vstupeniek v termíne jeho trvania uplatníte zľavu 1+1 vstupenka zdarma.

Milan Paľa a Katarína Paľová v Malej sále SF

Jeden z najvýznamnejších interpretov svojej generácie, slovenský husľový virtuóz **Milan Paľa** sa v aktuálnej sezóne

ra a **Georga Enescu**. Svoje umelecké portfólio Milan Paľa rozšíril o skladateľskú činnosť. V Malej sále Slovenskej filharmónie zaznie premiéra jeho diela s názvom **Acies**.

Venujte na Valentína HUDBU. Pri zakúpení vstupeniek na komorný koncert od 9. do 17. februára si uplatníte zľavu 1+1 vstupenka zdarma.

65 rokov hudby, ktorá spája generácie

V abonementnom cykle **Slovenského ko-**

s programom, ktorý odznel 22. februára 1961 v Dome osvetý, Bratislava-Nivy pod vedením Bohdana Warchala.

Concerti grossi Arcangela Corelliho a Georga Friedricha Händla boli skladbami

poskytujúcimi priestor na predvedenie interpretačného majstrovstva jednotlivých hráčov i orchestra ako celku. Druhá polovica programu zostavená z diel **Henryho Purcella** a **Benamina Brittena** bola inovatívna. V súčasnosti patria obe diela – **Purcellova Suita Abdelazer, Z. 570** i **Brittenova Simple Symphony** k frekventovane uvádzaným dielam Slovenského komorného orchestra aj mnohých súborov po celom svete. **Prof. Bohdan Warchal** viedol komorný orchester s malou nečakanou pauzou celých 40 rokov. Štafetu umeleckého vedúceho odovzdal **Ewaldovi**

Pre veľký záujem sa koncert presúva do Koncertnej siene SF. Zakúpené vstupenky ostávajú v platnosti.

Program, ktorý putuje Európou

Záverečná februárová dvojica je na programe vo **štvrtok a piatok 26. a 27. februára 2026**. Bude patriť orchestru **Slovenská filharmónia** a stálemu hosťujúcemu dirigentovi **Danielovi Raiskinovi**. V jeho naštudovaní zaznejú symfonické diela **Modesta Petroviča Musorgského, Arama Chačaturiana, Antonína Dvořáka a Alexandra Borodina**. Sólistami dvoch večerov budú huslistka **Alexandra Conunova (26. februára 2026)**, a basbarytonista **Marco Mimica (27. februára 2026)**. Program symfonickej dvojice koncertov zaznie v Bra-

tillave a následne na umeleckom zájazde v španielskych mestách – **Barcelona, Zaragoza, Madrid, Valencia a Alicante**, kam spoločne umelci odcestujú v **nedeľu 1. marca 2026**. Na koncertoch v Bratislave sa k orchestru pripojí **Slovenský**

Simona Houda-Šatureová & Marek Kozák - Piesňový večer

V **utorok 3. marca 2026 o 19.00** bude Malá sála SF patriť slovenskej sopranistke s medzinárodným renomé **Simone Houda Šatureovej**, ktorá spolupracuje s významnými opernými domami v Buenos Aires, Paríži, Aténach, Toronte, Viedni, Prahe či Bruseli. V sezóne 2025/2026 viackrát stála aj na pódii Slovenskej filharmónie – počas BHS sa predstavila v monumentálnom vokálno-inštrumentálnom diele **Franza Schmidta** *Kniha so siedmimi pečatami* a v januári 2026 vystúpila opäť po boku orchestra Slovenská filharmónia v **Dvořákov** balade *Svatební košile* pre sóla, zbor a orchester. Renomovaná sopranistka ponúkne návštevníkom ochutnávku českej a slovenskej piesňovej tvorby, ktorej dominuje inšpirácia ľudovou piesňou našich regiónov. Partner večera, český klavirista **Marek Kozák**, obohatí program o sólové diela klavírnej literatúry.

FILJARMÓNIA, balíček štyroch koncertov s exkluzívnou prehliadkou budovy Slovenskej filharmónie.

V predaji do 3. marca 2026 si v Pokladnici Slovenskej filharmónie aj online na filharmónia.sk. 4 koncerty = 5 zážitkov = 45 €

Balíček 4 koncertov s exkluzívnou prehliadkou Slovenskej filharmónie

predstaví v komornom programe po boku hudobnej aj životnej partnerky, klaviristky **Kataríny Paľovej**. Program utorkového večera **17. februára 2026 o 19.00** zostavili z diel **Mauricea Ravella, Jany Kmitovej, Antona Steinecke-**

morného orchestra teleso oslavuje svoje 65. jubileum: v októbri 2025 zaznel koncert k výročiu založenia orchestra. V nedeľu **22. februára 2026** si pripomenieme výročný deň jeho historicky prvého verejného koncertu. Program je identický

Danelovi, ktorý od januára 2001 v tejto práci neúnavne pokračuje. Na nedeľnom koncerte sa k aktuálnym členom telesa pridajú jeho bývalí členovia. Spoločne si pripomenú jubileum priamo na koncertnom pódii.

tislave a následne na umeleckom zájazde v španielskych mestách – **Barcelona, Zaragoza, Madrid, Valencia a Alicante**, kam spoločne umelci odcestujú v **nedeľu 1. marca 2026**. Na koncertoch v Bratislave sa k orchestru pripojí **Slovenský**

Za bobrie ohryzávanie zelene možno žiadať o náhradu škody

(Dokončenie zo str. 1)

Posledné roky sme ale zaznamenali zvyšujúci sa trend obsadzovania teritórií v zastavanom území a v miestach, ktoré pre život bobrov nie sú vhodné. Je to najmä z dôvodu vyššie spomenutého - mladé jedince snažiac sa nájsť iné teritórium sú vytlačané z prirodzeného prostredia, nútené migrovať na dlhšie vzdialenosti a obsadzovať nevhodné lokality, ktoré sú v lepšom prípade konfliktné s prítomnosťou človeka (záhrady, parky, umelé vodné kanály) a v horšom prípade predstavujú pre nich život ohrozujúcu pascu (betónové jamy v priemyselných areáloch, stavidlá vodných priehrad).

Eviduje ŠOPSR aj konkrétne čísla počtov bobrov, aby sme mali reálnejšiu predstavu o tom, koľko tu takých bobrích rodín máme?

V hlavnom meste zatiaľ neprebíhal súvislý monitoring,

no na základe čiastkových mapovaní chránených území a početných obhliadok konkrétnych lokalít s výskytom bobra, vieme viac-menej presne odhadnúť početnosť bobra v zastavanom území Bratislavy a mimo nej. V maloplošných chránených územiach ležiacich v blízkosti hlavného mesta alebo v jeho území, sme odhadli početnosť populácie bobra na 150 až 268 jedincov. Mimo chránených území a v zastavanom území mesta odhadujeme početnosť populácie na 55 až 86 jedincov.

Čo by nastalo v prípade, ak by sa bobor na našom území výrazne premnožil?

Bobor vodný, hoci patrí medzi hlodavce, je silne teritoriálny. Keď do teritória bobra vstúpi cudzí jedinec, dochádza k sérii obranných mechanizmov, ktoré majú za cieľ vyhnáť vtrielca z teritória (pachové značky, akustické varovanie, prípadne fyzická konfrontácia).

V prípade, že je vtrielca silnejší, môže byť samec alebo celá rodina vyhnaná a počet jedincov v teritóriu sa napokon zastabilizuje alebo dokonca zníži. V súčasnosti nové jedince len ťažko nachádzajú vyhovujúce

Bobor vodný

teritória, ktoré nie sú obsadené a nie sú tak schopné založiť rodinu. Ďalšími faktormi, ovplyvňujúcimi veľkosť jeho populácie, sú nízky reprodukčný potenciál (bobor rodí mláďatá raz ročne, v počte 3 - 4 jedince), veľkosť teritória jednej bobrej rodiny (je cca 3-5 k, pri hľadaní novej lokality môžu mladé jedince prejsť aj 20 km) a samotné limity prostredia (dostupnosť potravy a vodných plôch vhodných na celoročné

osídlenie).

Ako vnímate to, keď bobor ničí zeleň v okolí vodných plôch?

Na „ničenie“ zelene sa dá nazerať z dvoch pohľadov - ekologického a hospodárske-

ho. Z ekologického hľadiska je ohryzávanie zelene v poriadku, keďže konáre, vetvičky, kôra a rôzne zelené výhonky predstavujú pre bobra prirodzený zdroj potravy a kým sa bobor v prostredí nachádza, nie je to možné vylúčiť. V chránených územiach je činnosť bobra žiadúca, nakoľko ohryzom drevín prispieva k obnove lesných biotopov tým, že presvetľuje brehové porasty a umožňuje rásť novým druhom rastlín a drevín a vytvára tak druhovo bohatšiu mozaiku, nehovoriac o obnove mokradí, ktoré v súčasnosti patria medzi najohrozenejšie ekosystémy. Horšia situácia nastáva v prípade, keď tieto zásahy začne robiť bobor v kultúrnej krajine. Tu je potrebné vykonať opatrenia na ochranu tých drevín, ktoré nie je žiadúce, aby bobor poškodil, či úplne odstránil. V záhradkárskej oblasti, ktorá leží v blízkosti alebo priamo pri vodnom toku, je efektívnejšie oplotiť

si celý pozemok ešte pred tým, ako príde k nejakým škodám, keďže je tu vysoký predpoklad, že skôr či neskôr bobor prenikne aj sem. V prípade ochrany vzrastlých stromov v parkoch a brehoch vodných tokov má význam zabezpečiť jednotlivé stromy drôteným pletivom s veľkosťou ôk do 5 cm, ktoré bobrovi zabráni v hryzení do kôry stromu. Dreviny rastúce najmä v hospodárskych lesoch sa zvyknú natierať ochrannými nátermi, ktoré bobry odpudzujú, no účinnosť tohto opatrenia je menej efektívna ako pri mechanickej ochrane.

Prečo vlastne bobor ohryzáva zeleň?

Bobor ako hlodavec sa živí výlučne rastlinnou potravou, no zloženie potravy je v priebehu roka výrazne odlišné. Keďže zhryzené stromy sú ľahko zaznamenateľné, ľudia nadobúdajú dojem, že sa bobor živí iba stromami a jeho časťami (žerie len lyko a kôru), no v skutočnosti tvoria dreviny len tretinu jeho potravy, a to hlavne v zime. Počas vegetačného obdobia tvoria 80 - 90% potravy výhonky, korene a byliny - lekná, trstiny, pálky a iná brehovú vegetáciu, prípadne ak bobor žije v blízkosti polí, môže si potravu doplniť aj poľnohospodárskymi plodinami. Bobor nezerie samotné drevo, strom ohryzá a zhadzuje preto, aby sa dostal k vyššie položeným konárnikom, púčikom a listom, a tiež aby časti stro-

mu využil ako stavebný materiál pre svoje hrádze.

Je možné odhadnúť, koľko stromov a v akom časovom horizonte dokáže jeden bobor takto ohryzáť?

Na toto neexistuje jednoznačná odpoveď, nakoľko intenzita zhryzávania stromov závisí od ročného obdobia, okolitého prostredia, vplyvu človeka a aj od samotných schopností jednotlivcov. Pokiaľ sa z rôznych dôvodov bobrie hrádze systematicky ničia, napríklad aby sa zabránilo nežiadúcemu zavzdutiu hladiny, bobor je nútený zháňať väčšie množstvo stavebného materiálu na obnovu svojich hrádzí. V prírodnom prostredí, kde majú bobry vybudovaný hrad a hladina vody je celoročne zavzdutá, je poškodzovanie ďalších stromov minimálne. To, prečo si ľudia počas tejto zimy všimajú väčšie množstvo ohryzených stromov nie je preto, že by bobrov oproti minulému roku bolo viac, ale že počas dlhšie trvajúcich mrazov a snehovej pokrývky predstavujú časti stromov pre bobra jediný zdroj potravy. Na rozdiel od miernejších zim, kedy majú bobry k dispozícii ľahšie dosiahnuteľnú bylinnú stravu.

Rieši nejakým spôsobom ŠOPSR elimináciu škôd, ktoré sú bobry schopné napáchať?

Štátna ochrana prírody SR (ŠOP SR) rieši dopady činnosti bob-

Základné rozdiely medzi bobrom a nutriou:

Hmotnosť:

nutria: 8 - 12 kg

bobor: 15 - 25 kg

Chvost:

nutria: tenký, dlhý, pokrytý šupinami

bobor: široký, plochý, pripomína veslo

Hlava:

nutria: má výrazne oranžové zuby a veľké biele fúzy

bobor: menšie uši, celá tvár je viac-menej hnedá,

fúzy sú nenápadné a sivé

Spôsob plávania:

nutria: pláva vyššie, nad vodou vidno hlavu

a celú líniu chrbta

bobor: nad hladinou vidno len temeno hlavy a chrbát

ra, pričom sa využíva kombinácia preventívnych, kompenzačných a v krajnom prípade regulačných opatrení. Za škody, ktoré bobor svojou činnosťou spôsobí, zodpovedá štát a majiteľ poškodených

opatrenia realizuje majiteľ pozemku na vlastné náklady. Keď iné spôsoby prevencie nezaberajú a bobor svojou činnosťou môže spôsobiť významné škody na majetku, pristúpi sa k zásahu do bobrích

môžeme narušiť ucelené sociálne väzby ostatných jedincov, čo môže mať za následok okrem iného aj ich presun do viac konfliktných lokalít. Je tu vysoký predpoklad, že voľné teritórium spravidla v krát-

Nutria riečna

drevín, či poľnohospodárskych plodín (ak nebolo možné ich pozbierať v riadnom agrotechnickom termíne, z dôvodu činnosti bobra) a môže žiadať o náhradu škody, ak škodu ohlásí do 48 hodín od jej zistenia príslušnému okresnému úradu. Náhrada škody sa vypláca len vtedy, ak poškodený vykonal primerané preventívne opatrenia na ochranu svojho majetku. ŠOP SR poskytuje odborné poradenstvo pri inštalácii ochranných prvkov, s cieľom predísť vzniku škody na majetku, no samotné

stavieb. V bratislavskom kraji sa najčastejšie pristupuje k odstraňovaniu bobrích hrádzí v lokalitách, kde zvýšenie hladiny môže spôsobiť škody na majetku (čistiareň odpadových vôd, zatopenie polí, ciest, destabilizácia protipovodňových hrádzí z dôvodu ich podkopávania a vytvárania nôr a pod). Odchyt jednotlivcov je technicky náročný, no dôvodom prečo k tomuto spôsobu nepristupujeme je, že odchytiť celú bobriu rodinu je problematické a ak odchytiť len jedného jedinca,

kom čase obsadí nová bobria rodina.

Čo má človek robiť v prípade, že sa s bobrom stretne v tesnej blízkosti?

Aj keď sa bobor zvykne vyskytovať v blízkosti ľudských obydlií a na prítomnosť človeka si zvykol, stále treba mať na pamäti, že je to divo žijúce zviera a prílišné priblíženie sa k nemu, či snaha ho pohladkať, môže byť nebezpečné a neodporúča sa.

(vt, zdroj foto: Mgr. Ján Kaľavský a archív ŠOP SR)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Husitská doba v našom meste

Keď kráľ Zikmund v roku 1429 navštívil Prešporok ako rímsko-nemecký cisár s veľkým sprievodom a našiel zanedbané ulice, mesto i hrad. Zbojnícke vpády nabrali desivé rozmery. Bolo to obdobie husitských vojen, ktorých dôsledky sú viditeľné na Slovensku dodnes. Ján Hus, rektor Pražskej univerzity a spovedník kráľovnej Sofie svojimi vystúpeniami, ktoré pranierovali pomery vo vtedajšej cirkvi, spustil masové ľudové hnutie. Jeden z pápežov so sídlom v Avignone, v tom čase bolo obdobie troch pápežov, vydal na Husa exkomunikáciu a ten nakoniec skončil upálením, ako všetci vieme na hranici dňa 6. júla 1415. V reakcii na to rozhorčení obyvatelia českého kráľovstva začali napádať duchovných, richtárov a mešťanostov českých miest. V Prahe ich dokonca vyhodili z okna, čo dnes nazývame prvou pražskou defenestráciou. Katoľická cirkev začala byť napádaná, kláštory boli vyrabované. Samotný kráľ Václav z toľkého rozhorčenia zomrel a jeho manžel-

ka Sofia sa uchýlila do kláštora Klarisiiek do Prešporka. Husitské bojové skupiny všade, kde sa objavili spôsobovali u ľudí strach a hrôzu a dlhé roky nechávali na pokoji ani mesto Prešporok a jeho obyvateľov, ktoré niekoľkokrát vyplienili. V októbri roku 1434 kráľ Zikmund priplával do Prešporka na dvadsiatich lodiach z Regensburgu. V meste ho čakalo obrovské množstvo duchovných a svetských hodnostárov, ktorí ho vítali s veľkým množstvom darov. Kráľ zotrval v meste a zvolal stavy na ríšsky snem, na ktorom boli prijaté dve veľmi dôležité ustanovenia s vysokou mierou dôležitosti. Prvé prinieslo všeobecný mier, verejnú bezpečnosť, súdny poriadok a verejnú správu. Druhé vojenskú ústavu určenú na obranu. O dva roky neskôr udelil mestu erbovú listinu a potvrdil a obnovil mestu jeho dovtedajšie privilégia a mestské práva. Dobu husitov pripomína dodnes v meste tzv. husitský dom, v ktorom d n e s

sídlí honosný hotel neďaleko od františkánskeho kostola a zároveň mená mestských richtárov, z ktorých jeden sa volal Kunigsfelder, a druhý richtár Jakub, po ktorom je pomenované námestie. Celkom nevieme či richtár Jakub získal množstvo svojich hodností len vďaka svojej usilovnosti a šikovnosti alebo aj preto, že jeho manželkou sa stala Alžbeta, bývala milienka kráľa Karola Roberta. To však je už iný príbeh. Skôr podivenie predstavuje v našom meste názov dosť dlhej Žižkovej ulice. Veď Žižkoví bratříci boli tiež tí, ktorí mesto niekoľkokrát napadli a plienili. No, ale v minulom režime bolo považované husitské hnutie za také „protomarxistické“ a preto vtedajším pánom mesta to padlo vhod a pri dnešnom pomenovaní novovytvorených ulíc na Podhradí chýbala odvaha na zmenu.

Sven Šovčík

SLOVENSKÁ

FILHARMONIA

26
FEBRUÁR

77.
KONCERTNÁ
SEZÓNA

05. 02. | štvrtok | A4
06. 02. | piatok | B4
Koncertná sieň SF, 19.00
11. 02. | streda | J1
Koncertná sieň SF, 18.00
12. 02. | štvrtok | C4
Koncertná sieň SF, 19.00
13. 02. | piatok | HA2
Koncertná sieň SF,
9.30 a 11.30
15. 02. | nedeľa | O2
Koncertná sieň SF, 16.00
17. 02. | utorok | KH3
Malá sála SF, 19.00
22. 02. | nedeľa | SKO5
Stípková sieň SF, 16.00

26. 02. | štvrtok | D4
Koncertná sieň SF, 19.00
27. 02. | piatok | E4
Koncertná sieň SF, 19.00

Rezervácie
+421 2 20 47 52 33,
+421 2 20 47 52 93
vstupenky@filharmonia.sk
Online predaj vstupeniek
www.filharmonia.sk
Predaj vstupeniek na vybrané koncerty aj v sieti

ticketportal | PGG

stretneme sa na koncerte

Palisády sú jej srdcovou záležitosťou

Andrea Karnasová je známa divadelníč-ka, poznáme ju tiež z televíznych seriálov, no veľmi frekventovaný je aj jej hlas. Ten v dabingu prepožičala najväčším hereckým hviezdám ako Cate Blanchett, Jennifer Lopez alebo Courteney Cox – predstaviteľke Moniky v Priateľoch. Nie každý pritom vie, že herečka je rodenou Bratislavčankou a na hlavnom meste jej mimoriadne záleží. Čo má nové a prečo nás najnovšie pozýva do kín na animovanú rozprávku, sa dozvieme v našom rozhovore.

Patrite medzi naše najskúsenejšie, a teda aj najznámejšie dabingové herečky a aktuálne prichádza do kín animovaný film Veľrybia pieseň (19. 2.), v ktorom prepožičiate hlas postave menom Ora. Skúste, možno aj skrz vašu postavu prezradiť čitateľom, prečo by si mali tento film určite ísť pozrieť.

Animovanú rozprávku Veľrybia pieseň odporúčam celej rodine. Toto animované dobrodružstvo je zaujímavé pre veľkých aj malých, a to aj kvôli svojmu humoru, veľmi peknej animácii podmorského sveta a samozrejme, odporúčam si tento film pozrieť aj kvôli silnému príbehu, ktorý je o sebadôvere, odvahe. Ktorý, ako som

už spomínala, má v sebe veľmi pozitívne hodnoty, v neposlednom rade o vzťahu k prírode. Je to silný príbeh o hľadaní svojej vlastnej sily a akéhosi spojenia s prírodou.

Čo vy osobne a moria /

oceány? Máte napríklad skúsenosť s tým, že by ste absolvovali pozorovanie veľrýb, respektíve, dali by ste sa na taký zážitok nahovoriť?

Môj vzťah k moriam a oceánom je veľmi pozitívny. Mám veľmi rada more, rada pri ňom trávim čas, veľmi rada plávam v mori. Pre mňa má more neskutočnú energiu. Vravievam, keď sedím pri mori, že som na symfonickom koncerte. No zatiaľ sa mi nepodarilo pozorovať veľryby, ale mala som

tu možnosť plávať s delfínmi, čo bol pre mňa veľmi pekný a pozitívny zážitok.

Vo všeobecnosti, čo je pre vás náročnejšie na dabovanie – film hraný alebo animovaný?

Určite rozdiel medzi dabovaním animovaného a hraného filmu je, pretože mnohokrát pri dabovaní animovaného filmu musíme náš hlas ako keby modulovať, ináč prispôbiť tej postave, pretože väčšinou animované postavy majú taký svoj špecifický jazyk. Takže aj napríklad, keď som slovenským hlasom Minnie Mouse, takže tam naozaj používam úplne iný hlas, ako svoj normálny hlas, ktorým dabujem hraný film. Ale ťažko povedať, ktorý je náročnejší pre mňa dabovať. No asi ten animovaný, keďže musím hlas štylizovať, napríklad do inej polohy, a to je trochu vyčerpávajúcejšie.

Keďže ste prepožičali hlas najznámejším svetovo známym herečkám – nehovoriac o Monike v Priateľoch, tak máte určite množstvo zážitkov s tým, že vás bežní ľudia na ulici identifikovali ani nie tak hneď vizuálne, ale práve skrz váš nezameniteľný hlas...

Je pravda, že mnohokrát, aj v obchode, sa mi stalo, že pani pri pokladni, keď tak automaticky skenovala tovar a mala hlavu dole a zrazu som pre-

hovorela, tak sa ako keby prebrala z tej svojej automatickej práce. Akoby som ju „vyrušila“ z toho jej stereotypného režimu.

Dá sa vybrať jedna svetová herečka, ktorú dabujete najradšej?

Ktorú svetovú herečku dabujem najradšej? Ťažko povedať. Veľmi dobre sa mi dabuje napríklad Jennifer Lopez. Je to pre mňa úplne prirodzené. Veľmi rada dabujem tiež Cate Blanchett, pretože jej herecký prejav, jej herecký výraz, ma veľmi fascinujú, a je to naozaj skvelá herečka. Takže mám rada výzvy, a preto asi pri nej je to také trochu iné.

Už sa vám podarilo prípadne aj stretnúť s nejakou kolegyňou zo sveta, ktorú ste dabovali s tým, že ste mali možnosť sa s ňou aj porozprávať?

Žiaľ, zatiaľ sa mi ešte nepodarilo stretnúť so žiadnou svoju zahraničnou kolegyňou, ale, ako som už párkrát v rozhovoroch spomínala, podarilo sa mi stretnúť sa s Davidom Schimmerom, ktorý hral Rossa v Priateľoch a prehodili sme asi 5 minút pár slov. Bolo to veľmi príjemné stretnutie s veľkou svetovou hereckou hviezdou.

Okrem dabingu ste tiež herečkou, ktorú diváci poznajú z predstavení, filmov a seriálov. Akým projektom sa mimo dabingu

venujete, prípadne máte v pláne počas roka 2026 venovať?

Momentálne sa venujem predstaveniam svojho divadla Diva, s ktorým účinkujeme pravidelne v štúdiu L+S v Bratislave, a to konkrétne v predstaveniach Zlatá baňa a Sen každej ženy. A s našim ďalším predstavením aj s týmito dvomi spomínanými, chodíme za divákmi tiež po celom Slovensku. Snažíme sa s nimi zabávať a zanechať tak dobrý pocit u svojich divákov.

Nie je tiež tajomstvom, že pochádzate z Bratislavy. A keďže my sme periodikum zamerané práve na hlavné mesto, tak nám prezradte, ktorá časť Bratislavy je vašou srdcovkou?

Áno, som rodená Bratislavčanka. Dokonca som Staromešťanka, a tým pádom moja srdcovka, čo sa týka Bratislavy, je Staré Mesto a najmä teda časť Palisády, kde som vyrastala. Tam som sa aj narodila a na túto časť mesta mám veľmi pekné spomienky. Dokonca aj na Slubekovu záhradu, v ktorej bol kedysi aj bazén, takže som tam ako malé dieťa trávila veľmi veľa času.

Tento rok budú komunálne voľby, a tak, v čom možno v rámci Bratislavy vnímate nedostatky a očakávali by ste zlepšenie aj do budúcnosti? Čo je možno téma, ktorou by vás prípadný kandidát, ako

rodenú Bratislavčanku, vedel osloviť?

Samozrejme, vnímam nedostatky, a to konkrétne, čo sa týka špiny v meste. Je pravda, že pár hlavných ťahov alebo hlavných častí Bratislavy alebo Starého Mesta je upratovaných, ale tie bočné ulice alebo iné miesta sú neupratované. Napríklad popadané lístie je tam koľkokrát aj rok, a toto mi veľmi prekáža. Samozrejme, prekáža mi aj stav chodníkov, keďže sa veľmi rozpráva o tom, že máme vysadnúť z áut a máme zvoliť iný spôsob dopravy alebo iný spôsob presúvania sa z miesta na miesto. V takom prípade si myslím, že základom by malo byť opravenie chodníkov a nie stavať cyklotrasy, kde teda naozaj mnohokrát vidím, a teraz konkrétne kritizujem časť pri Šafárikovom námestí, kde keď som teraz nedávno študovala na vysokej škole, tak cyklistov tam bolo veľmi málo. Ale bohužiaľ, vozidiel tam bolo stále veľa i napriek tomu, že si páni z dopravy z mesta mysleli, že všetci Bratislavčania okamžite sadnú na bicykle. Ale reálne to tak nie je. Asi nie všetky veci, ktoré odkukávame zo Západu, je možné aplikovať aj na naše pomery. Osobne uprednostňujem chôdzu, ako som už spomínala, a občas použijem aj mestskú hromadnú dopravu.

(vt, foto: Stanka Topol'ská)

Obyvatel'ov ZOO Bratislava nezaskočila ani tuhá zima

Zatiaľ, čo nás ľudia tuhé mrazy, sneh či mrznúci dážď v uplynulých týždňoch prekvapili, vďaka dôslednej príprave zamestnancov ZOO Bratislava na zimu, zostali jej nemí obyvatelia v bezpečí a v teple. Ako nástup nového roka prežívali zvieratá a na čo všetko sa môžu návštevníci tešiť v nadchádzajúcom období, pre Bratislavský kuriér prezradila Zuzana Dzurdzíková.

Kedy na naše územie prichádzali silné mrazy, museli ste zvieratá v zoo nejako špeciálne pripravovať na toto obdobie?

Príprava na zimu v zoo sa začína už začiatkom jesene. Zvieratám sa postupne zvyšujú krmné dávky, najmä tým druhom, ktoré sú v zime von-

ku po celý čas, ako sú rysy, ostrovidy, vlky a zubry. Vytvárajú si tak zásoby podkožného tuku, ktorý ich chráni pred chladom. Tieto druhy sú prirodzene veľmi odolné voči nízkym teplotám. Okrem toho tu máme aj druhy, ktoré sú počas zimy umiestnené výhradne v interiérových ubikáciách, kde majú zabezpečené teplo.

Ktoré zvieratá v našej zoo znášajú silné mrazy najťažšie, a sú preto najohrozenejšie?

Zvieratá, ktoré nie sú prispôsobené nášmu podnebiu, silným mrazom nevystavujeme. Počas celej zimy majú zabezpečené teplé zázemie v interiéri. Ide najmä o druhy pochádzajúce z teplých oblastí, napríklad z Afriky, ako sú hrošíky libérijské, a tiež o kapyba-

ry, močiarny z Južnej Ameriky.

Aj keď ste to už zrejme naznačili, no ktorým zvieratám zima vyhovuje a silný mráz si doslova užívajú?

Zimu veľmi dobre znášajú najmä rysy, ostrovidy, vlky a zubry. Sú to druhy, ktoré

nejšie než počas letných horúčav.

Čo to pre pracovníkov zoo znamená, akú prácu navyše, keď je zima veľmi tuhá alebo sú exteriérové podmienky mimoriadne nepriaznivé?

Prechádzame do zimného režimu. Zna-

zvierat, čistenie výbehov od snehu a ľadu a v niektorých prípadoch aj obmedzený pobyt zvierat vonku. Nie na celý deň, ale len na niekoľko hodín podľa počasia.

Vyžadovala si súčasná zima aj nejaké extra investície, napríklad prestav-

dlhodobo pripravení aj na silnejšie mrazy a naše zariadenia sú na takúto podmienku prispôsobené.

Aká je návštevnosť zoo v chladných mesiacoch a prečo by mali ľudia prísť do zoo aj v zime?

Návštevnosť je v zime prirodzene nižšia. Zima má však svoje čaro, v zoo je menej ľudí, pokojnejšia atmosféra a niektoré zvieratá sú v chladnom počasí oveľa aktívnejšie.

Na čo sa môžu tešiť na jar?

Na jar sa môžu návštevníci tešiť na kapybary, ktoré pôjdu prvýkrát do vonkajšieho výbehu, a tiež na vynovený pavilón šeliem. To budú hlavné lákadlá novej sezóny.

(vt, Foto: ZOO)

pochádzajú z chladnejších oblastí a nízke teploty sú pre ne prirodzené. Často sú v zime dokonca aktív-

mená to napríklad cielené prikrmovanie jednotlivých druhov, častejšie kontroly zdravotného stavu

by alebo zateplenia výbehov či pavilónov?

Nie, ide o zimu ako každú inú. V zoo sme

Na poliach pri Bratislave žnú dropy prvé úspechy

Drop veľký, Vták roka 2026, patrí medzi najvzácnejšie druhy vtákov Európy a zároveň je najväčším lietajúcim vtákom kontinentu. Kým v minulosti bol bežnou súčasťou otvorenej krajiny strednej Európy, v posledných desaťročiach sa jeho populácia dramaticky zmenšila. V roku 2012 bolo jeho hniezdenie mimoriadne vzácné, iba v počte niekoľkých párov. No v roku 2022 podarilo prvýkrát po rokoch nájsť hniezdo.

Podľa údajov ochráncov úbytok spôsobili intenzívne

poľnohospodárstvo, urbanizácia, elektrické vedenia a strata vhodných biotopov prudký úbytok druhu. Na Slovensku ostalo na začiatku tohto tisícročia z pôvodných tisícov jedincov len niekoľko hniezdacích dropíc, sústredených najmä na Sysľovských poliach v blízkosti Bratislavy.

Opatrenia v spolupráci s farmármi

Práve na tomto území sa v posledných rokoch sústreďujú ochrannárske opatrenia. Hlavné mesto Bratislava je od roku 2022 zapojené do medzinárodného projektu LIFE Steppe on border, ktorého cieľom je zlepšiť podmienky pre prežitie

stepných druhov vtákov.

Mesto spolupracuje s poľnohospodármi, štátnymi inštitúciami, mestskými časťami a ochranármi. Opatrenia zahŕňajú vytváranie biopásov, úpravy hospodárenia na poliach a výmeny pozemkov v prospech chráneného územia. Podľa mesta ide o snahu zosúladiť poľnohospodárske využívanie krajiny s ochranou prírody.

Rekordný počet zimujúcich dropov

Výsledky sa prejavili aj v monitoringu populácie. V januári minulého roka zazna-

menali odborníci v Chránenom vtáčom území Sysľovské polia 618 zimujúcich dropov, čo predstavuje najvyšší zaznamenaný počet na Slovensku za posledných 50 rokov.

Bratislava k tomu uviedla, že ide o dôkaz funkčnosti dlhodobějších opatrení, nie o jednorazový výkyv.

Stromy, hluk a doprava

Vrásky ochranárom naďalej robí riziko kolízií s dopravou. Drop veľký patrí medzi ťažké vtáky, ktoré pri prelete lietajú nízko. V blízkosti diaľni-

ce preto vznikla línia stromov, ktorá má operence prirodzene navádzať k vyššiemu a bezpečnejšiemu letu ponad cestu.

Na ich výsadbu sa počas troch víkendov podieľali dobrovoľníci. Na Sysľovských poliach tak „vyrástlo“ viac než 3 000 stromov a kríkov. Výsledkom aktivít má byť aj menej hluku, zlepšenie mikroklimy a vytvorenie priaznivejších podmienok pre vtáctvo.

(jp)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Vaša darčeková predajňa

DELIKATESO

www.delikateso.sk

BOTTEGA